

Dinsdag 8 juli 2014.

Vandaag hebben we de elektrische installatie bij de zusters afgewerkt en die van de spoed voorbereid.

Na de middag komt Albert Lopoma de prijs bespreken van het vervoer van de twee citernes die nu in Bena-Dibele zijn. Hij wil de citernes met zijn 'eigen' 4 x 4 ophalen maar dat zal uiteraard zijn prijs kosten. Albert stelt voor: \$600 heen-terug + \$ 900 voor 400 liter diesel. Voor die reis van ongeveer 600 kilometer zou hij ook 10 liter motorolie nodig hebben: \$ 50. Dus die reis heen en terug zou \$1.550 kosten. We discutereren een tijdje en we ronden af op een bedrag van \$1.450. Maar... Om de beide citernes naar hier te brengen zullen twee ritten nodig zijn, dat zal dus \$ 2.900 kosten. Ik wil hier echter geen eigen beslissing nemen en zeg aan Albert dat ik eerst met Yves wil en moet overleggen éér ik hem de toelating kan geven om die citernes op te halen. Waarom? Wel, 't is wij die betalen hé en Yves beslist finaal.

Hoe komt Albert, de chauffeur van ons project, aan zijn eigen 4 x 4? Na lang zagen heeft hij de vorige, de oude en tot op de draad versleten 4 x 4 van het project gekregen, hij heeft hem opgelapt en weer rijklaar gemaakt. En de nieuwe 4 x 4 van het project (ter plaatse geleverd in 2011)? Wel die staat zéér regelmatig in panne.

King werkt de laatste twee dagen opvallend traag. Zit er hem iets dwars of is hij wat ziekjes?

Een leuke bijkomstigheid: King, die een sympathiek man is, vindt elk jaar tamelijk rap een hulpje. Dat is een jonge gast die Kings alaan draagt of de zware ladder en hem alles aangeeft wat hij vraagt. Ik plaag King wel eens dat hij weeral een slaafje gevonden heeft maar als zijn hulpje echt wel goed meegewerkt heeft, krijgt hij op het einde van de missie een cadeautje. Dat

Affiche met informatie over het vaccinatieprogramma.

kan een broek zijn of een t-shirt of een hemd. Of die hem passen is niet zo belangrijk omdat, als ze hem niet van pas komen, kan hij ze verkopen of ze met iemand ruilen.

Woensdag 9 juli 2014.

Iets voor negenen kwam de maman met haar tweeling mij een goeie morgen wensen. Ze heeft haar nieuwste kindje mee. Wat zijn haar zoontjes gegroeid. 't Zijn ferme knaapjes geworden.

Vandaag hebben we de installatie van de elektriciteit in de spoed aangevat én afgewerkt. Het verliep heel vlot.

Ik heb King wat alleen laten werken om voor Boni enkele infobladen te maken: procedure opstarten generator, procedure stilleggen generator, richtlijnen voor onderhoud van de generator. Omdat hij op school niet het gewone handschrift geleerd heeft, hij schrijft in druklettercapitalen, heb ik alles in druklettercapitalen getypt. Chako heeft die documenten dan in de cité laten printen. Ik kreeg mijn memostick terug: hij zat vol virussen én was daardoor ontoegankelijk. Super!

Ook al is er geen proper water beschikbaar, toch wil ik de autoclaaf testen. Dovèl, een van de verantwoordelijken van de sterilisatie, zorgt voor proper water. Hij filtert water van een van de bronnen in de omgeving met de filter waarmee dat water gezuiverd wordt voor gebruik in de materniteit. Ik heb tien liter water nodig dus dat filteren neemt wat tijd in beslag.

Als de waterreservoir van de autoclaaf gevuld is, starten we de sterilisatieprocedure zoals we ze bij de producent geleerd hebben. Dat verloopt niet zoals gewenst: het schermpje geeft niet weer wat het moet weergeven en de manometer toont rap een te hoge druk. We onderbreken de procedure. Ik vrees dat het er niet goed uit ziet. Ik probeer Yves en Herman te sms'en en Yves te bellen. Niets lukt, er is een 'faux réseau'.

Links Yves, rechts Rik.

Ik fiets naar de cité om in het cybercafé een email te versturen. Het is niet echt duidelijk of dat gelukt is. Rond 21.30 u. is er weer réseau en raken mijn sms'en toch verstuurd.

Toen ik buiten aan de sterilisatie op het propere water stond te wachten, was er aan een van de gebouwtjes van de interne plots veel lawaai en zeer luid gejammer. Lucien, die al enkel dagen een malaria aanval te verwerken had, kwam met gebogen hoofd, de handen op de rug van de interne naar mij gewandeld. Hij had het moeilijk, emotioneel moeilijk: "Er is een vrouw overleden. Ze is vannacht pas opgenomen, veel te laat. Ze woont op amper enkele honderden meter van het ziekenhuis. De moeder van halfweg de dertig was zeer geliefd en laat drie kinderen na." In een oogwenk staan aan de interne minstens honderd luid treurende mensen. De vrouw wordt dan dwars door de campus in stoet naar huis gedragen.

Ik heb de documenten aan Boni gegeven en we zullen vanavond samen met King de generator opstarten en stilleggen. Tot Boni alles helemaal onder de knie heeft, zullen King en ik afwisselend stand-by zijn mocht er 's nachts een urgentie zijn waarvoor de generator moet opgestart worden.

Boni leest wat hij moet doen en voert dat ook, mits wat bijkomende richtlijnen, perfect uit in de opgegeven volgorde: niveau van water en olie controleren, niveau van de diesel aanvullen, generator starten, naar de verschillende lijnen elektriciteit lanceren. En ook omgekeerd: de lijnen sluiten, de generator stilleggen en het niveau van de dieselreservoir vaststellen.

De keuken. Hier kookt de familie van de patiënten.